РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 19-го липня 1917. Ч. 84. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, July 19, 1917. No. 84.

ПОБІДА УКРАЇНЦІВ.

Окремий парлямент і правительство на Україні.

Російське правительство мусіло згодити ся на всї жадання Українців.

5 МІНІСТРІВ-КАДЕТІВ ВИСТУПИЛО З РОСІЙСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Побіда Українців.

Спір між російським правительством а Українцями полагоджений.

Петроград, 15. липня. — **СПІР МІЖ РОСІЙСЬКИМ ПРОВІЗОРИЧНИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ А УКРАЇНСКОЮ ЦЕНТРАЛЬНОЮ РАДОЮ ЗІСТАВ МАЙЖЕ ПОЛАГОДЖЕНИЙ. Однак жадні близші подробиці не є ще доси звісні.**

КАДЕТСЬКІ МІНІСТРИ ПРОТИ ДЕКЛЯРАЦІЇ АВТОНОМІЇ УКРАЇНИ.

Петроград, 17. липня. — Чотирох членів російського кабінету уступило. Склинано надзвичайне засіданє міністрів, аби відвернути грозячу кризу.

Імена уступивших міністрів є: **А. Л. Шінгарйов**, міністер фінансів; **професор Мануілов,** міністер просьвіти; **кн. Шаховський**, міністер публичної помочи і **М. Степанов**, міністер торговлї і промислу.

Уступленє тих кадетських міністрів слідувало по острій перепалці НАД СПРАВАМИ, ЯКІ ТИЧАТЬ СЯ УКРАЇНИ.

Президент кабінету, кн. Львов, запросив міністрів на сходини у своїй приватній палаті, щоби близше розяснити причину спору. Звісне є, що президент буде старати ся о те, щоби уступивші міністри відкликали свою резигнацію.

До спору між членами кабінету прийшло на вчерашнім засіданю ради міністрів, яку скликано в тій цїли, щоби взяти під розвагу звіт предложений Терещенком, міністром для заграничних справ, і Церетелїм, міністром почти і телєграфу. ЯКО ВИСЛїД ЇХ ПЕРЕГОВОРІВ З УКРАЇНЦЯМИ.

По прочитаню звіту кадетські міністри **відразу спротивили ся формі деклярації, яку підписали Терещенко і Церетелї,** і згідно заявили, що сї міністри без уповажненя зі сторони правительства самовільно зобовязали його до дефінїтивного становища супроти Українців.

Терещенко і Церетелї, як запевняють кадети, були лише вибрані делєґатами, які мали винайти можливу підставу до згоди з Україною, але їм не уділено повновласти робити заяву в імени правительства.

Кадети кажуть, що вони, одержавши від Терещенка і Церетелїя уривкові інформації, звертали на самім початку нарад з Українцями в Києві їм особливну увагу, що вони мусять повернути до Петроґраду і дати сю справу до потвердженя провізоричному правительству, так, що остаточне рішенє було би повзяте по зрілій розвазї всїх членів.

Крім тих закидів кадети критикували зміст української деклярації.

Перше: **з причини, що вона зносить всяку власть провізоричного правительства на Україні.**

Друге: **з причини, що деклярація не подає, з яких земель Україна складасть ся, анї не подає ясно, в який спосіб Україна буде собою управляти.**

Опозиційні члени кабінету твердять, що лише установчі збори мають право означити будучу форму правліня на Україні, підчас коли після деклярації Терещенка і Церетелїя Українці поступили собі неформально, настановляючи своє власне правительство.

З причини таких закидів і ще деяких иньших поменьших блудів, які вишукали кадети, вони зажадали, щоби відложити проголошенє деклярації в справі України аж до дальшої конференції. Рівночасно, кадети ствердили, що в жаднім случаю не є можливе оголошувати повний зміст деклярації, з огляду на те, що справа України може бути остаточно порішена лише на установчих зборах, і тому є річию неможливою для правительства, щоби воно могло само повзяти остаточне рішенє такої справи.

Натомісць кадетські міністри з натиском заявили, щоби їх противне становище супроти деклярації не вважати яко спротив щодо самого принципу автономії України, на що вони вповні годять ся. Вони виразно заявили, що протестують лише проти методи, після котрої два члени правительства підписали деклярацію, роблячи се без уповажненя зі сторони ради міністрів, і проти змісту, який був неясний і мильний.

З ДРУГОЇ ЗНОВА СТОРОНИ ТЕРЕЩЕНКО І ЦЕРЕТЕЛЇ ЗАЖАДАЛИ ВІДРАЗУ БЕЗПРОВОЛОЧНОГО ПРОГОЛОШЕНЯ ДЕКЛЯРАЦІЇ, додаючи, що лише форму можна змінити, зміст має бути задержаний.

Коли справа прийшла під голосованє, ОБА ЛЬВОВИ І СОЦІЯЛЇСТИЧНІ ЧЛЕНИ КАБІНЕТУ ЗАЯВИЛИ СЯ В КОРИСТЬ ДЕКЛЯРАЦІЇ БЕЗ НІЯКОЇ ПОПРАВКИ АНЇ ЗМІНИ.

Кадети, маючи проти себе більшість, подали ся до димісії.

Засягнувши в тій справі гадки міністрів Терещенка і Церетелїя та порозумівши ся з міністром війни, Керенським, ПРОВІЗОРИЧНЕ ПРАВИТЕЛЬ-

(Продовженє на сторонї 2-гій).

В РОСІЇ.

Росія буде федеративною републикою.

Київ (через Лондон),, 16. липня. — **Прибув тут російський міністер війни Керенський, щоби намовити український народний конґрес відречи ся гадки відділеня України від Росії.**

У своїй промові, яку Керенський виголосив на українськім конґресі, заявив він, ЩО РОСІЯ БУДЕ ФЕДЕРАТИВНОЮ РЕПУБЛИКОЮ, В КОТРІЙ ВСЇ НАРОДНОСТИ ПОВИННІ ОДЕРЖАТИ МОЖЛИВО НАЙБІЛЬШУ СВОБОДУ І АВТОНОМІЮ.

Нарада російського кабінету тривала цілу ніч.

ПЕТРОҐРАД, 17. липня. — **Кабінет відбував нараду через цілу ніч, однак до згоди не прийшло. Соціялісти не хочуть творити в кабінеті більшости, хоч може остаточно на се згодять ся.**

Ріжниці між деякими членами кабінету є не нові і сягають вже кілька тижнїв назад. **Причиною давнійших непорозумінь між членами кабінету була велика ріжниця в поглядах щодо розвязаня земельного питаня.**

Керенський повернув до Петроґраду.

ПЕТРОҐРАД, 17. липня. — **З причини уступленя кадетських міністрів з кабінету Керенський повернув з боевого фронту назад до Петроґраду.**

Як доносить „Русская Воля", міністер Керенський на вістку про резиґнацію кадетських міністрів сказав отсї слова:

„В сїй важній хвилї резиґнація так великого числа міністрів означае удар кинджалом в плечі Росії".

Демонстрації на улицях Петроґраду.

ПЕТРОҐРАД, 17. липня. — **Дві демонстрації проти правительства довели тут о півночи до кровавої битви на Невськім проспекті. Значне число осіб убитих і ранених.**

До битви прийшло по кількох вистрілах, яких ціль була незвісна. Се викликало переполох, а тоді люди почали стріляти до себе з револьверів і карабінів. По кількох хвилях запанував спокій.

Демонстрація була уладжена заходами соціялїстичної партії „большевиків".

Небезпечні заворушеня.

ПЕТРОҐРАД, 17. липня. — **Нині вдерли ся до друкарні „Нового Времени" жовніри і заявили, що часопись більше не сьміє виходити. Відтак примусили складачів видрукувати проклямацію, в якій взиваєть ся нарід, щоби він з оружем в руках спішив на улицю, жадав поваленя теперішного провізоричного правительства і домагав ся сконфіскованя всеї капіталїстичної преси.**

„Товариші, — говорить ся в проклямації, — **сила лежить в наших руках. Ми мусимо сейчас всї фабрики, всю землю і всї инші жерела продукції взяти у свої руки".**

Орґан Ради робітничих і салдатських делеґатів заявляє, що останні події загрожують навіть самій революції.

Давний революціонер президентом Петроґраду.

ПЕТРОҐРАД, 15. липня. — На зборах радних міської думи в Петроґраді **вибрано президентом міста Л. Шрайдера, старого революціонера,** який перебув довгі літа на засланю за границею, відки недавно повернув до Росії.

700 німецьких шпигунів грозить житю Керенського і Брусілова.

ПЕТРОҐРАД, 16. липня. — **З тайного военного департаменту доносять, що Німеччина вислала до Росії 70 шпигунів з припорученем, щоби убили Керенського, Брусілова і инших провідників. Військові власти дали сейчас розпоряджене, щоби всїх тих мужів окружити сильними прибічними сторожами.**

Відтепер, коли Керенський кудинебудь їде, переводить ся строгі приготовленя для забезпеченя його особи. Таксамо ґенеральний штаб видав конечні прикази для обезпеченя ґен. Брусілова.

Битва в Галичині.

36.000 полонених і 93 гармат за два тижні.

ПЕТРОҐРАД, 16. липня. — **Російський ґенеральний штаб оголосив нині урядово, що підчас двотижневого наступу російських війск в Галичині полонено 834 німецьких і австрійських офіцирів і 35.809 жовнірів.**

Военна добича російської армії складаєть ся з 93 гармат, 28 моздірів, 403 машинових крісів, 43 метавок, 45 моздірів до киданя бомб, 2 літаків і великої скількости инших военних матеріялів.

Німці лагодять ся до великого наступу проти Росії.

ВАШІНҐТОН, 16. липня. — **Урядові телєграми, які російське посольство одержало з Петроґраду, доносять, що битва поширила ся на цілий боевий фронт, почавши від Риґи аж до Чорного моря.**

Німці і Австрійці стягають з поспіхом великі сили зі західного і італійського фронту на фронт східний і реорґанізують боеву лінію. На захід від Львова пересувають німецькі союзники при помочи соток автомобілів великі війска, щоби здержати дальший наступ армії ґен. Корнілова.

На фронті коло Риґи надіють ся сильного наступу німецьких війск, а рівночасно нападу німецької фльоти. Німці одержують тут щораз то нові війска, які приїздять кораблями. Команда над німецькими військами над Двиною спочиває в руках ґен. Медера. Російські війска і фльота е вповні приготовлені на такий наступ.

Російські війска уступили на східний берег Лімниці.

ПЕТРОҐРАД, 17. липня. — Російський урядовий рапорт звучить:

„НА ГАЛИЦЬКІМ ФРОНТІ: Вчера рано німецькі війска перевели наступ на північний захід від Калуша. Напад німецьких війск відбито. З тактичних однак зглядів наші війска, які находили ся на західнім березі долішної Лімниці, уступили на східний берег ріки, опорожнюючи Калущ і забезпечуючи перехід через ріку.

„На полудне від Калуша на фронті Новиця-Лдзяне-Красна наші війска продовжали дальше свій наступ, який має на цїли прогнати неприятеля за ріку. Неприятель ставив сильний опір. Над вечером неприятельські війска перевели наступ і заняли Новицю, однак мусїли уступити, коли нам надійшли на поміч сьвіжі резерви. Підчас сеї битви полки даґестанської і карбадської кінноти бороли ся яко піхота. Неприятель потерпів тяжкі втрати.

„НА РУМУНСЬКІМ ФРОНТІ: Одна з наших патруль, в силї 50 людий обсадила над Дунаєм село Дунавець. Більша часть неприятельської залоги, яка складала ся з двох компаній, дістала ся до неволї. Наші жовніри здобули одну гармату, два машинові кріси і значну скількість воєнних матеріялів. Патруля повернула відтак назад, втративши всего трох офіцирів і 8 жовнірів в ранених".

Російські війска опорожнили Калуш.

БЕРЛІН, 17. липня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„Коло Риґи, Двинска і Сморґоня военні операції є оживлені. Також над Нараївкою був вчера огонь сильнійший ніж в останних днях.

„На полудне від Дністра німецькі війска знад Рену здобули ліс на північ від Калуша. З приводу, що німецькі війска зблизили ся до міста також від заходу, російські війска опорожнили Калуш і уступили на східний берег Лімниці.

„Впрочім положенє не змінило ся".

В АВСТРО-УГОРЩИНІ

На першім місци — право народів рішати про свою власну долю.

ВІДЕНЬ, 17. липня. — На засїданю законодатної комісії в австрійськім парляменті президент кабінету, др. Зайдлер, подав головні підстави для будучого мира.

Др. Зайдлер, вказуючи на незломну вірність Австро-Угорщини супроти її союзників, заявив:

„Парлямент буде працювати, щоби осягнути ціль, за яку Австро-Угорщина веде боротьбу, а іменно: **ненарушиме, сьвяте право своїх народів рішати про свою власну долю.**

„Ся задача є рівночасно дальшим кроком в напрямі до чесного мира, якого ми бажаємо, щоби утворити підставу справедливости, умірнованя і поєднаня і привести до постійної згоди всї цивілізовані народи. Ми всї бажаємо собі такого мира. А доки його не осягнемо, ми є готові видержати до кінця, працюючи яко посередники між боєвим фронтом а рідною хатою".

В НІМЕЧЧИНІ.

Становище нового канцлера незвісне.

КОПЕНҐАҐЕН, 17. липня. — **З Берліна доносять, що новоіменований канцлер др. Міхаеліс як ніч так день працює над виготовленем своеї програмової бесіди, яку має виголосити в четвер перед німецьким праламентом.**

„Льокаль Анцайґер" доносить, що до того часу будуть переведені і всї прочі зміни щодо прочих членів кабінету.

Яка буде в дійсности програма нового канцлера, се покриває покищо глибока тайна.

„Сильна політика на зверх, єдність в середині!"

БЕРЛІН, 17. липня. — Головною гадкою, яка буде основою програми нового канцлера, д-ра Міхаеліса, буде, як доносять з достовірних жерел, отсей клич: **„Сильна політика на зверх, єдність в середині!"**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертаєсть ся.

З біжучої хвилї.

З нагоди радісної вістки про утворенє на Україні свого власного парляменту і правительства Український Народний Союз і редакція „Свободи" вислали до Української Центральної Ради в Києві, на руки її президента, проф. М. Грушевського, ось-таку телєґраму:

Приміть отсим нашу невисказану радість з нагоди виборення Вами свободи українському народови і щиру подяку за Вашу невтомиму працю в осягненю українських національних ідеалів. Честь Вам і слава! Нехай жиє перший український парлямент! Нехай жиє перше українське правительство!

У. Н. Союз і „Свобода".

—o—

Мікіспортська „Просвіта" (ч 28, з 12. липня б. р.) пише:

М. І. Ганчин, редактор „А. Р. Вѣстника", предсказуючи рішенє зїзду угроруських сьвященників, каже, що треба би „шукати звязи з русским народом галицьким, буковинським... стремити до того, щоби галицькі, буковинські і угорські Русини — обезпечивши права одні других — зорганізували ся в одну Карпато-русску републику".

Факту, що як галицькі так і буковинські Русини є розділені на москвофілів-кацапів і на Українців, і що в Галичині три четверті Русинів се Українці, і що кацапи страшно ненавидять себе — Ганчин таїти не може, тому ми просимо Ганчина, щоби ясно сказав: з котрим то галицьким руским народом стремить він організувати ся? Чи зі старорусскими, чи з Українцями?!

Ми не без причини просимо.

Нам донесено, що Ганчин готов уже і з „проклятими" галицькими Українцями злучити ся, щоби лише свої найновійші мрії — відірване угорських Русинів від Угорщини — здійснити.

Ми вже в попереднім числї цитували ухвалу угроруських сьвященників, що вони **не хочуть розлуки з Угорщиною**, а отсе нова заява мадяронів! Та ми сподіваємо ся, що самі Угроруснни скажуть, чи вони хочуть жити дальше під мадярскою кормигою, чи їм красше було би жити без Мадярів.

—o—

Російський монах Іліодор, котрий тепер перебуває в Злучених Державах, помістив у нюйорськім „Русскім Голосі" статю, в якій радить російському народови пімстити ся на Романових за свої кривди.

Мстити ся за свої особисті обиди, се діло грішне, але мстити ся за вікові обиди, нанесені цілому великому народови, се діло сьвяте і конечне.

Особиста пімста — се гріх, але пімста народу, — се подвиг, бо голос народу, се голос божий.

Дальше Іліодор радить, що зробити з Романовими:

Вбивати їх не треба.

Треба зібрати всіх членів Романовської родини, кинути їх в камінну яму, позбавити їх сьвіжого воздуха і сонішного сьвітла, давати їм малу скількість хліба і води і нехай вони, злодії і розбійники, удусять ся смродом і умруть повільною мученичою смертию!

І коли вони умруть, тодї трупи їх вивезти за місто і закопати в глибокі, глибокі ями.

Так треба поступити з живими Романовими.

А з мертвими як поступити?

За се, що вони безчестили народних мучеників не лише тоді, коли вони були живі, але й тоді, коли вони були вже мертві і не страшні для них, тому і предків Романових, лежачих у могилах, треба безсудно потурбувати...

Вони лежать у Петропавловськім соборі, коло двора Петропавловської кріпости в Петроградї; лежать в дорогих мармурових гробницях, украшених дорогоцїнними вінками і лямпадами...

Там лежать трупи розбійничих сифилітиків, п...ниць і розпусників Петра І., Петра II., Петра III., Єлисавети, Катерини І., Анни, Катерини II., Павла І., Александра І., Николая І., Александра II. і Александра III.

Треба взяти сі трупи і закопати в ямах за містом.

Гробниції треба вимити і положити в них мощі мучеників за нарід, особливо тих, які коротали дні свого житя в казармах Петропавловської кріпости.

ПОБІДА УКРАЇНЦІВ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

СТВО ПОРІШИЛО НИНІ ОСНУВАТИ ЕКЗЕКУТИВНЕ ТІЛО, ЯКЕ МАЄ ПЕРЕВЕСТИ В ЖИТЄ ВСЇ ПОСТАНОВИ, ЯКІ ДОТИЧАТЬ АДМІНІСТРАЦІЇ УКРАЇНИ.

Щодо осіб, які мають увійти в склад сього екзекутивного тіла, то їх визначить правительство в порозуміню з Українцями на підставі справедливої репрезентації також і всїх инших національностий, які замешкують Україну.

Провізоричне правительство займе прихильне становище щодо виготовленя ріжних конечних законів, як також і закона в справі розвязаня питаня земельного.

Щоби задержати військову єдність воєнних сил, правительство не буде попирати таких кроків, які могли би принести шкоду військовій організації, хоч з другої сторони воно не буде спротивляти ся твореню військових одиниць (полків, корпусів і т. д.), зложених виключно з Українців, коли на се згодить ся міністерство війни.

Щоби тим лекше полагодити сю справу, окремі українські відпоручники будуть приділені до департаменту міністерства війни, до генерального штабу і до штабу головного команданта.

Місцеві українські військові комітети будуть надальше виконувати свою працю на загальних підставах так, щоби їх праця була згідна з працею инших властивих військових орґанізацій.

Окремий український парлямент з відповідальним правительством.

Петроград, 15. липня. — Кадетські міністри: Шінгарйов (мін. фінансів), Мануїлов (мін. просьвіти), Некрасов (мін. зелїзниць), кн. Шаховський (мін. публичної помочи) і Степанов (мін. торговлї) подали ся до димісії.

Безпосередною причиною їх резиґнації є справа України.

Міністри Терещенко (мін. для заграничних справ) і Церетелї (мін. почти і телєґрафу) повернули нинї з Києва, куди вони їздили з припорученя правительства, щоби розслідити ситуацію, не маючи однак права остаточного рішаня. Вони привезли зі собою декларацію в справі автономії України, яка мала форму ультимату, і зажадали, ЩОБИ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПІДПИСАЛО ЇЇ БЕЗ ЖАДНОЇ ПРОВОЛОКИ І НЕ ЗМІНЮЮЧИ ЖАДНОГО СЛОВА.

УКРАЇНЦЇ УСТАНОВИЛИ УКРАЇНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ З ВІДПОВІДАЛЬНИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СЕКРЕТАРІЯТОМ АБО ПРАВИТЕЛЬСТВОМ, ЯКЕ МАЄ ПОВНУ ВИКОНУЮЧУ ВЛАСТЬ НА УКРАЇНІ. В ДЕКЛЯРАЦІЇ НЕМА ЖАДНОГО ЗАСТЕРЕЖЕНЯ, ЯКЕ ЗАБЕЗПЕЧАЛО БИ ВИПОВНЮВАНЄ ПРИКАЗІВ ЦЕНТРАЛЬНОГО РОСІЙСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА, а натомісць є в ній цїлий ряд мильних гадок, які після погляду кадетів в кождім случаю роблять документ неможливим до оголошеня яко акт відповідального правительства.

Терещенко і Церетелї по скорій нарадї з українськими провідниками ще в пятницю жадали телефонічно від президента кабінету кн. Львова, що ДЕКЛЯРАЦІЮ ТРЕБА СЕЙЧАС ПРОГОЛОСИТИ, БО В ПРОТИВНІМ СЛУЧАЮ МОЖУТЬ ПОВСТАТИ ДУЖЕ ТЯЖКІ НАСЛІДКИ.

Однак кадети наставали, що руки правительства не можна силувати до підпису та що є річию неможливою так важну справу держави рішати при помочи телефону. Кн. Львов згодив ся остаточно, щоби правительство зачекало на поворот делєґатів (Терещенка і Церетелї) та перевело над сею справою відповідну дискусію.

Коли нинї рано Терещенко і Церетелї, з якими був злучив ся і їх підпирав у Києві Керенський, повернули до Петрограду, ВОНИ ЗАЖАДАЛИ БЕЗПРОВОЛОЧНОГО ПРОГОЛОШЕНЯ ДЕКЛЯРАЦІЇ.

Кадети скликали сейчас нині пополудни засїданє центрального комітету своєї партії, щоби розважити ситуацію. На засїданю виявлено дуже сильно погляд, що міністри без зломаня присяги не можуть згодити ся на проголошенє автономії України і в сей спосіб присвоювати собі права установчих зборів.

Кадети доказували, що дальше продовжуванє такої уступчивої політики становило би небезпеку для цїлости кабінету, а з другої сторони не принесло би жадної користи. Уступства в користь Українців були би заохотою для инших народностий до ставленя своїх домагань. Коли правительство вже раз признало автономію України, то не було би причини відмовляти безпроволочного признаня автономії десяткам инших національностий. А тоді перед лицем установчих зборів станула би розчленована Росія, коли справді серед таких відносин буда би можність перевести вибори до установчих зборів.

Українська справа є справою найбільшої ваги. Провідники українського руху твердять, що вони контролюють населенє найбогатших територій в европейській Росії і побережа Чорного моря. Признанє Українцям автономії в жаданих ними границях означало би розділенє батьківщини російського народу (?!!).

На зборах центрального комітету кадетської партії ухвалено, що на случай, коли би на засїданю провізоричного правительства переперто силою деклярацію в справі України, кадетські міністри мають радше уступити, ніж брати на себе відповідальність за признанє Україні автономії.

Міністри-кадети перед північою опустили засїданє ради міністрів. Иншого вибору не було. Кадетські міністри позістали в меньшости пятьох підчас голосованя над принятєм деклярації без ніякої зміни.

Ситуація є грізна. Нема певности, як вона буде остаточно полагоджена.

Кн. Львов покищо остав ся в кабінеті. Не є ще однак ясним, чи будуть пробували вишукати на місце кадетів якихось инших несоціялістів, чи може Рада робітничих і салдатських делєґатів візьме на себе задачу утвореня цїлого нового кабінету.

нії під знаменами „землї і волї, ненависти до земства, духовенства і панів".

В театрі роздавали ся голоси: „Проч з земством! Під суд його!" Настрій селян, хоч републиканський, має яркий демаґоґічний відтїнок. Головним осередком зїзду являєсть ся питанє земельне. Серед публики богато жовнірів. На зїзд прибули представники чорноморської фльоти і з волинського фронту.

Зїзд заявив ся за федеративним устроєм російської републики без президента і за національно-федеративною автономією України з повним обезпеченем прав національних меньшостий соймом у Києві.

На зїзд прибуло поверх 1.000 людий. Орґанізують раду селянських депутатів.

(„Новое Время", з 8. червня).

Харківські Українці і Александер II.

В часї засїданя хтось поставив внесенє, щоби забрати з салї бюст Александра II.

— Проч з ним! — кричать депутати і похвалюють внесене.

— Проч! Він зняв одну неволю, а дав другу!

Предсїдатель пробує поставити се внесенє під голосоване.

— Не треба церемонити ся з тою ідіотською фізіономією, а попросту взяти його геть без голосованя!

Знов крики: „Проч з ним!"

— Проч!

Предсїдатель видає приказ забрати бюст Александра II.

Засїданє продовжуєть ся.

(„Біржевыя Вѣдомости", з 2. червня).

—o—

Вісти з України.

—o—

Автономія України.

Українська Центральна Рада в Києві прислала до Петрограду окрему делєґацію для представленя домагань про будучий устрій України в змислі заведеня автономії, заведеня спеціяльного міністерства для справ України, з окружною при нім радою, орґанізації відділів армії як на фронті так і поза фронтом, українізацію початкових шкіл і т. д.

Дня 3. і 4. червня під предсїдательством заступника міністра справ внутрішних, Д. М. Щепкіна, відбула ся нарада, яка, вислухавши заяви українських делєґатів, постановила в справі піднятих ними справ повідомити тимчасове правительство.

(„Новое Время", з 6. червня).

Селянський зїзд у Житомирі.

Житомир, 7. червня. — Закінчив ся тут вчера зїзд селян волинської ґубер-

Д. Добронравов.

РЕВОЛЮЦІЯ.

(Записки).

(Дальше).

Другий поліцай був у дуже дивачнім костюмі: синї сподні, які звичайно носять поліцаї, підвязані пестрою ситцевою хусточкою. Замісць загортки — жіноча синя юпка з розводами. На плечах — жовта хусточка. Той перебрав ся за жінку, думаючи сховатись, але жовніри найшли його, пізнали і забрали. По дорозі з нього злетіла спідниця — і він ішов в товпі напів мущина, на-пів женщина, викликуючи іронічні усьміхи і остроти людий.

При Николаївській воєнний академії в товпі бистро пролетів опанцирений зелений автомобіль і знова, гейби скоро-скоро почали бити у величезний турецький барабан, залопотіли вистріли і затарахкотіли машинові кріси.

Стріляли в нас відкись з гори.

— То в автомобіль стріляють — сказав хтось.

— Та де! Таж автомобіль з червоним прапором.

— Ні, без прапора!

— Таж я сам видів!

— Я також видів!

— Не тими очима дивились!

— Та-та-та-та — тріщали машинові кріси.

Я увійшов зі всїми в підворітню великого дому.

— Держи ся близше до стїни! — хтось крикнув.

Грохіт продовжав ся. З тонким, довжезним свистом пролетїло у воздусї кілька куль. І потім стихло.

Знов улицями йде сьвяточний нарід, гейби лавою, гейби нїчого не приключилось і не було жадної стрілянини. Співучо грала трубка санітарного автомобіля, який відвозив убитих і ранених. І в тім не було нїчого страшного і моторошного; про смерть зовсїм не думало ся в той великий, такий сіяючий, такий соняшний морозний день, гейби витканий увесь з золотої і срібної парчі з червоними шовками.

VIII.

Друга дія.

Піски — улиці чиновників, вдів, живучих на пенсії, консерватисток і курсисток. Тут деревляні домики пригадують провінцію і тільки їх сусіди, многоповерхові камінні столичні великани, суворим і важним видом говорять про своє близке споріднене з такими-ж великанами Невського проспекту, Загородного і Морської.

На Пісках цїлий час стрілянина. В яку не ввійдеш улицю — тріщать машинові кріси, нарід тиснеть ся до стін. Через улицю не переходять, а перебігають. Жовніри показують, як треба робити „перехід".

День схиляєть ся до вечера. Вікна домів блищать золотом заходячого сонця; стіни і дахи рожевіють. Улиці наповняють ся синоватою прозорою мракою. Вистріли рідші і звучать лінивійше.

Люди розходять ся по домах.

По дорозі до Невського я зайшов в одну гостинницю вивідати ся, чи не приїхав з фронту мій шкільний і університетський товариш, військовий лікар.

На першім поверсї є захоронка для старух; на другім — школа; на третім — мешканє для учительок.

Я довго дзвонив; менї не отвирали. Я затаїв ся. З тамошної сторони дверий чую здержаний, переириваний віддих. Хтось мабуть стоїть і прислухуєть ся.

Я задзвонив ще і ще раз. Вкінци якийсь дрожачий жіночий голос спитав:

— Кого вам треба?

Я сказав: таку а таку учительку.

— А на що?

— В особистій справі.

— А ви хто такий?

Я, пізнавши голос служниці Анни, назвав себе.

Мовчанка.

— Пійду і спитаю.

Знов кроки. Задзвонив ланцушок, забрязчав ключ і передімною отворили ся двері.

— Чого ви так боїте ся, Анно? — спитав я.

Анна в чорнім убраню з перестрахом подивила ся на мене.

— Таж видите, що на улицях...

— Що?

— Нарід ріжуть.

— Хто вам се говорив?

— Тут одна старуха із захоронки ходила до церкви. Вернула ся вельми занепокоєна. Каже: друга дія! Хто з крісом, хто з револьвером, хто з ножем — і всі один на другого. Мертвих — страх скільки!

— Бреше ваша старуха.

— Ой! Направду?

В голосї Анни мелькнула радість; правдоподібно перестала бояти ся і ждати „другої дії".

— Скажіть на милість Божу, що діеть ся? — запитала мене знакома, коли я ввійшов до них.

Я розповів.

— А правда се, що будуть ходити по домах і різати?

— Хто вам се казав?

— Наставник (наблюдатель), протоерей. Прийшов вчера рано і каже: „Готовте ся на смерть. Настав послідний час".

— Ну й що? готовитесь?

Вони образили ся.

— Вам добре сьміятись. А ми вже від суботи нїкуди не виходимо і сьвітла не засьвічуємо.

— Чому?

—Протоєрей сказав: „Скоро побачать освічене вікно, так зараз пічнуть стріляти. Тому сидіть в темноті і моліть Бога".

На улици глухо прогудів автомобіль; мої співбесідниці задрожали і замовкли. Одна з них прошептала:

— А от!

— Що? — поспитав я.

— Т-с-с! Чому говорите так голосно? Псст! Чуєте? Став! Зараз буде стріляти.

Але автомобіль поїхав дальше.

— Кажуть, що всю думу розвалили — сказала одна. — Стріляли просто з гармат.

— Хто розвалив? — спитав я.

— Жовніри. Нам оповідали, що місто зі всїх сторін обложене військами і завтра розпічнеть ся...

Коли я збирав ся виходити, знова загудів автомобіль і станув під домом. Мене попросили сказати кому треба, що тут поліцаїв нема, що тут живуть самі женщини, що тут школа, захист і т. д.

В брамі стояв автомобіль. Двох жовнірів з крісами, приступивши до нього, говорили із сидївшими в середині.

Я переказав їм всьо, о що мене просили.

— Ми проти того дому, товаришу, без сумніву, — сказав один з жовнірів, осьвічений червоним заревом папіроски. — Ми знаємо. От з того дому — він показав рукою на сусідний — фараони прижили нас. А сей — ми знаємо. Старухи тут... Боять ся.

— Дуже! — потвердив я.

— Добре, відїдемо. Ану-но, товаришу, — звернув ся він до шофера — попробуйно трохи взад.

Я вийшов на Невський. Довгим-довгим рядом стояли ліхтарні, розливаючи жемчужне сьвітло.

На хідниках, на бруку — нарід, нарід, нарід. Під ліхтарнею зібрала ся громада людий біля статочного добродія, який читав „Ізвєстія" (вістки).

Пригадали ся менї учительки, в котрих я щойно був. Який жаль, що вони живлять ся „вістками" отія протоєрея... Пригадали ся вони і гейби з душної кімнати вийшов я на сьвіжий, вільний воздух. Забагато ся дихати глибоко, ходити скоро, бігати...

(Дальше буде).

ВАЖНЕ ДЛЯ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА.

Отсим повідомляєсть ся всїх місцевих урядників і орґанізаторів У. Н. Союза, що згідно з ухвалою головного екзекутивного комітету, з 10. липня с. р., до У. Н. Союза будеть ся дальше приймати нових членів за половину вступного в місяцях: липни, серпни і вересни 1917 р. З сеї ухвали повинні користати як місцеві урядники У. Н. Союза так і ті, котрі мають намір приступити до У. Н. Союза.

По всї інформації в справі У. Н. Союза треба писати до головної канцелярії У. Н. Союза на адресу:

Ukrainian National Association,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

За головний уряд У. Н. С.

Д. Капітула, гол. предс.;
М. Угорчак, гол. рек. секр.

ЧОТИРИ МІСЯЦІ РЕВОЛЮЦІЙНОГО ЖИТЯ НА УКРАЇНІ.

(Конець).

Вартоб звернути увагу на відчит Садовського, котрий енерґічно підчеркнув негайне здійснене української автономії і то ще перед установчими зборами так, щоб сї послїдні числили ся з нею вже яко з фактом доконаним і тільки приняли її до відома і санкціонували. В тім моменті, піднесенім Садовським на першім конґресі, й криєть ся жерело дальших непорозумінь між Україною і Москвою, яка всякими обіцянками стараєть ся успокоїти першу, відсилаючи її до установчих зборів, відки мають посипати ся на неї всякі „благодати". Щасте в тім, що Українці, чи то з історичного досьвіду чи то з сучасного політичного положеня, не хочуть дати віри московським обіцянкам і, не ждучи установчих зборів, жадають за всяку ціну негайної автономії України.

Тут треба би звернути увагу на те, що ми в Америцї не можемо набрати докладного понятя про сучасне політичне житє на Україні, бо вісти, сюди нас долїтаючі, є дуже скупі, короткі, уривкові і вони кажуть скорше много догадувати ся, нїж самі виясняють дану річ. Нас долїтають сюди тільки манесенькі трісочки з тої будівлї, яку задумали будувати наші закордонні брати, але всеж таки ми серцем догадуємо ся тамошного незвичайно кипучого житя.

По українськім конґресї, який тривав цїлий цьвітень, а в якім брали участь майже всї, з цїлої Росії, що тільки почували себе Українцями, залягла на Україні поважна, вижидаюча мовчанка. Ждали, як російське правительство прийме українські резолюції. Не було ще упереджень і недовіря, а навпаки, рожева надія і сліпа любов кермувала ще тоді Українцями у відношеню до революційного правительства. Всї сподівали ся як найкрасшого. Сей стан тривав однак недовго. По короткій мовчанцї загуло знова на Україні, та тим разом вже голоснїйше, сильнїйше, грізнїйше і серед несчислимих покликів по ріжних зборах, зїздах і нарадах щораз частїйше падали погрози, заяви, ужите зорженої сили задля осягнення своїх прав, а за тим щораз ширше розливала ся сепаратистична струя, захоплюючи своєю повінею навіть умірковані і привязані до Росії українські елементи. Завинили тут самі Москалї. Довговікова історична школа під старим режімом і стихійна несьвідома національна амбіція попихають навіть найбільше демократичних, крайних Москалїв на дорогу неприхильну і ворожу недержавним націям. Доказ: виступлене послїдними днями всїх поступових російських ґазет, почавши від „Нового Времени", а скінчивши на крайно соціялїстичній „Правді" Ленїна, проти проголошеня конґресом независимости України. Правда, всї бажають републики, але якої?... Москалї — централїстичної з московською геґемонією, а немосковські народи — децентралїстичної, федеративної, з полишенєм усїх прав цїлковитої самоуправи без найменьшого слїду московської висшости. Додаймо до того хибний, неправильний погляд, вироблений ще старим режімом щодо українського народу і поширений та вкорінений в російській демократичній суспільности, а тоді зрозуміємо теперішний конфлїкт Росії з Україною.

В результаті, по численних українських провінціональних зїздах, зборах і мітінґах і по систематичнім відмовлюваню російського правительства в наданю негайної автономії України ще перед установчими зборами, Українці були приневолені вхопити ся радикальних, зовсїм Росії немилих средств, після думки: „Як не волею, то силою візьмемо!" Тому в червни почав ся в Києві другий український конґрес, який радить ще й нині, а який різко відріжняєть ся своїм поведенєм від першого у відношеню до Росії. О скільки перший був для неї льояльний, прихильний і сам успокоював українських сепаратистів, то о стільки другий, видячи своє нехтоване Москвою, сам вступив на сепаратистичну дорогу. Ми маємо право думати, що та дорога не чужа найширшим українським масам; в противнім случаю ми не читали би в телєґрамах про домаганя українських селян перше автономії, а навіть самостійної України, а опісля порішеня земельного питаня. Велика сила українського народу!

Послїдними днями дійшли нас з Києва вісти про проголошене конґресом независимости України, повстане там спеціяльного українського правительства, з піднесенем істнованя українського мінїстерства війни і справ заграничних — річи, які як найлучше виявляють український сепаратизм. Ми ще раз пригадаємо, що винні тут не Українці, а самі Москалї, пхаючі їх своєю впертостию на ту доволї тверду дорогу. Справа прибирає тим грізнїйший вид, що за сепаратизмом заявив ся й послїдний, на початку липня скликаний український військовий конґрес, накликуючий Головну Українську Раду до зірваня всяких зносин з Москвою. Як би воно не було, а Росія зрозуміла цїлу свою руїну на случай оружної розправи з Україною і ось в послїдній телєґрамі ми читаємо про висилку з Петроґраду спеціяльної комісії, зложеної зі всїх політичних партій, до Києва, щоб наклонити київський конґрес до відкликаня самостійности України, за що буде ґарантована повна автономія України. Справа української автономії була також на порядку дневнім всеросійського зїзду, який щойно тепер скінчив ся у Петроґраді і який вибрав зпоміж себе центральний екзекутивний комітет, що має сповняти функції розвязаної державної думи.

Таким робом ми прослїдили коротко, після насьпіваючих сюди вістий, розвиток у трактованю Українцями їх національної справи й енерґічне, сьміле, а навіть грізне становище до тимчасового правительства за те, що воно не прихилялось до негайного вдоволеня української душі. Але побіч сьміливого ставленя до порішеня своєї справи Українцями ми видимо також і постепенно змагаючу ся ширину їх домагань. Перша делєґація, з 30. марта, нїчого ще не говорила про окреме українське мінїстерство, а тільки про окремий відділ в границях істнуючих вже мінїстерств. Допервa перший київський конґрес зажадав утвореня окремого українського мінїстерства для України, як також права висилки українських делєґатів на будучу мирову сьвітову конференцію. Коли однак Росія показала ся на ті домаганя глухою, то теперішний конґрес зовсїм слушно проголосив независимість України, змушуючи Росію тим дипльоматичним маневром до зміни її становища супроти України і повного заспокоєня домагань сеї послїдної.

Як розвяжеть ся теперішний конфлїкт, про се почуємо в найблизших днях, а тепер посьвятім кілька слів другій наміченій нами лїнії, по якій ішло дотепер житє революційної України.

Доси ми говорили про глибину українського житя, розбудженого революційним подувом і про його — що так скажемо — центри, де скуплювались одиниці і давали знаки по всїм українськім мори. А тепер питане, як заховуєть ся супроти того національного руху українське море: чи байдужно, зимно, невтрально, чи прихильно, горячково, з любовю? Се питане важне, бо від нього зависить круг, ширина і підвалина тої роботи, яку ведуть українські центри, виступаючи назверх яко представителї того українського моря. На нашу найбільшу радість і несподіванку ми скажемо, що український селянин і робітник, заглублений у буденнім, тяжкім і поневоленім житю, відвикший і позабувший, що він людина з правами на такесаме житє, яке вели його політично-культурні гнобителї, мимо свого нечуваного політичного, суспільного і культурного поневоленя, всею щирою любовю свого простого серця радісно відгукнув ся на поклики свого старшого брата — інтелїґента, стаючи з ним в одну зелїзну лаву до боротьби за виборене собі краснїої долї. Що найбільше тут многих дивує, так се несподіваний, гейби нововідкритий високий уровень національної сьвідомости українських мас, які раньше нїколи щось подібного не давали до пізнаня, а навпаки, уявляли з себе широку етноґрафічну масу з депеде сьвідомими національно островами. Супроти того трудно було сподївати ся від меньшого брата такої ясної національної сьвідомости, яка позволилаб за одним замахом в данім кориснім моменті виставити перед цїлим сьвітом долю України в її дійснім сьвітлї і рішучо добити ся свободи для неї. Відти пійшла зневіра декотрих Українців на початку революції, а опісля їх миле розчароване. Якеж вражінє викликала революція в українських масах?

Вона лишний раз доказала стихійну силу українського народу і його невичерпане національне богатство, якого не зуміли винищити вороги за півтретя сотки лїт, а причинились тільки до глибшого всякненя в українську душу всього того, що було строго заборонено назверх. Доказом висше сказаного є горячкове перенятє революційним рухом на національній почві всїх без вимки народних мас на Україні, почавши зі столиці Києва, а скінчивши в найдальшій сільській закутинї. Найкрасше ілюструють се численні селянські і робітничі зїзди з їх резолюціями, де **ясно на першім місци виднїє справа національна, а потім вже инші справи, бо в питаню національнім містить ся для Українців розвязка всїх инших питань, як: земельного, клясового і т. д., що дуже добре розуміє наш тамошний нарід.** Сухо було би вичисляти поодинокі провінціональні селянські зїзди; їх доволї точно реґіструєть ся в тутешних українських часописях, а ми зазначимо тільки **розумінє ваги теперішної хвилї широкими українськими народними кругами** і їх відти випливаючу роботу. Робота ся, яко вказівка поширюваня української національної ідеї, йде в напрямі орґанїзації істнуючих сил, подїлу праці і підчиненя одному головному центрови, яким являєть ся Головна Українська Рада в Києві — нинї українське правительство. **Численна участь селян в головних зїздах у Києві, Харкові, Одесї і инших великих містах України, їх заява солїдаризації з Головною Українською Радою, при якій істнує навіть селянська секція, радикальні кличі в національній справі українського війска, яким є саме наше селянство і робітництво — ось ті поодинокі факти серед теперішних українських революційних филь, що виразно виясняють політичне положенє закордонної України і її майбутний шлях дальшого розвитку.**

Коли би ми схотїли ті дві лїнії, по яких пройшло дотепер українське житє вчасі революції, уявити собі образово, то ми сказалиб, що перша лїнія, себто формоване української справи і її ясне поставленє перед очима тимчасового правительства, коротко зводить ся до **„негайного наданя широкої автономії України"**, — являєть ся величною і гарною будівлею, якої фундаментом, основою є друга лїнія, себто поширюванє сьвідомости української ідеї серед найширших українських мас, щоби вони з натугою всїх своїх сил попирали каданя своїх провідників. Без фундаменту нема дому, без широкого сьвідомого попертя зі сторони народних мас — на нїщо робота українських провідників і ось **в тій спільній взаємній підпорі й криєть ся чарівна могуча сила українського народу.**

На закінченє скажемо, що ідеал українського народу, неначе сьвітло наближаючого ся поїзду, великанськими кроками прямує до здійсненя, бо теперішна російська офензива в Галичині заводить надію на визволенє українського піємонту зпід австрійсько-польської корміги і на прилученє його до природного орґанїчного осередка, яким є закордонна Україна.

Василь Білинський.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Важне для джерзисітських Українців.

Заходом тов. „Український Народний Дім" в Джерзи Сіти, Н. Дж., в неділю, дня 22-го липня б. р., о годині 5.30 пополудни, відбудеть ся в церковній гали цікавий реферат п. В. Біліньского на тему „Революція на Україні". При тій нагоді референт розкаже деякі цікаві пригоди зі своєї утечі зі Сибірі. Просить ся о найчисленнійшу участь.

Вірні сини України.

Редакція „Гайдамаків" одержала зі Сієтл, Ваш., почтову картку слідуючого змісту:

„Ми сини — онуки Гонти і Залізняка, виїзджаємо на нашу Мать-Україну. Чуємо радість на серци... і вступимо в полк Богдана Хмельницкого. Будемо боронити Матір-Україну від ворогів. Усім низкий поклін від 87 відїзджаючих Українців. — І. Солотченко, І. Дорошенко.

Славянська енцикльопедія.

Видавництво Гарпера приступає до видання спеціяльної славянської енцикльопедії, яка вийде в шістьох томах під редакцією славного американського енцикльопедиста, д-ра Ізидора Зінгера.

Др. Зінгер вже давно задумував видати ту енцикльопедию, однак доси було неможливо перевести се в житє. Аж проєктом Зінгера заінтересував ся славний американський філянтроп, Адольф Люісон. Енцикльопедія займеть ся висьвітленем славянської історії, літератури і штуки, духовним, політичним і економічним розвитком Московщини, України, Чехії, Польщі і полудневo-славянських народів.

Угроруснии шлють телеграму до кн. Львова.

Петроградська „Рєчь" (з 3. червня б. р.) доносить, що Русини австро-угорського підданства, проживаючі в Злучених Державах, вислали телеграму до російського премієра, князя Львова, в якій вони просять, щоби велика свобідна Росія не оставила своїх братів під мадярським ярмом і, освободивши та злучивши прикарпатських Русинів, злучила їх зі свобідною Росією.

Льосоване відбудеть ся правдоподібно нині.

З Вашінґтону донесено вчера, що в тамошних кругах ходять слухи, що льосоване до війска відбудеть ся правдоподібно нині, то єсть 19. с. м. Ще лише пять стейтів (Іллінойс, Мізурі, Місісіпі, Мішіґен і Кентоки) не покінчили своїх списів. Всі прочі стейти готові вже приступити до льосованя.

Чужинців не будуть льосувати.

Значки для увільнених від військової служби.

Для всіх увільнених від військової служби правительство приготовляє спеціяльні відзнаки з написию: Exempted U. S.

Будуть страйкувати в обороні женщин.

Робітничі організатори в Бриджпорті, Конн., які стоять в тісній звизи із страйкерами в Ремінґтон Армс Ко., заявили, що зорганізовані робітники в Бриджпорті вийдуть небавом на страйк, аби вибороти однакову платню для тих женщин, які сповняють працю мущин.

Суфражистки дістали по 60 днів арешту.

Шіснайцять женщин, провідниць жіночого права, заявили судови у Вашінґтоні, що вони волять відсидіти 60 днів в арешті ніж заплатити 25 долярів гривни.

Їх засуджено за демонстрацію перед Білим Домом.

9 літ арешту за знасилуване молодої дівчини.

Суд в Мінеоля, Лонг Айленд, Н. Й., засудив Ф. Палаского з Ню Гайд Парку на 4 до 9 літ криміналу за знасилуване дівчини. Він і ще чотири його товариші взяли одну дівчину до автомобіля, виїхали з нею за місто і там поповнили огидний злочин. Прочі чотири дістали по рокови до дому поправи.

щене одежі, і господарських знарядів, як коси, серпа і т. п.

Одно старостьво (часописи не подають котре) видало таке розпорядженє:

„Кого примусово заставить ся до роботи, або хто вийде в поле за пізно, тому властитель не є зобовязаний платити ніякої винагороди за працю. Припадаючу належитість властитель має зложити в касі ц. к. староства, котре відтак віддасть її вчасти або вцілости на фонд вдів і сиріт по поляглих того повіту".

Голод в Галичині.

Краківський громадський уряд заявив, — як доносить до петроградської „Рєчи" телеграма з Ціриху (Швайцарія) датована 2. червня б. р. — що з причини реквізиції споживних артикулів для німецьких країв Австрії і Німеччини вся відвічальність за страшне положенє в Галичині паде на центральне правительство. Місяці червень і липень будуть для Галичини найкритичнійшими. Муки забракне на кілька днів. Правительство зарядило, що одна особа може зужити лише два фунти муки тиждево. Барaболь цілком нема. Всяка достава споживних артикулів здержана.

В справі вилучення Холмщини.

В другій половині цьвітня в Москві відбув ся зізд холмських діячів, які обговорювали справу висланя делегатів до тимчасового правительства Росії в цїли надання Холмщині окремого комісаря і вилучення її зі складу будучої Польщі. В зізді взяли участь між иншими також Черлюнчакевич і Беднарський.

Протоєрей Ришков і митрополит Шептицький.

З початком війни в Австрії заарештовано протоєрея православної церкви в Карльсбаді, о. Ришкова. Коли Москалі вивезли зі Львова грецько-католицького митрополита, гр. Шептицького, тоді австрійський уряд звернув ся до російського уряду з предложенєм, аби митрополита Шептицького виміняти за котрогонебудь російського горожанина, заарештованого в Австрії. Але російське правительство відкинуло сю пропозицію.

Аж нове правительство Росії згодило ся увільнити митрополита Шептицького в надії, що австрійське правительство увільнить протоєрея Ришкова. Але тут австрійське правительство оказало свою заскорузлість, бо в початках не хотіло увільнити протоєрея Ришкова, що грозило задержанем митрополита Шептицького дальше в Росії.

Тепер справа стоїть на добрій дорозі. Еспанський посол у Петроградї повідомив 5. червня б. р. російського міністра заграничних справ, що австро-угорське правительство на просьбу еспанського короля і за стараннєм еспанського правительства згодило ся не лише помилувати засудженого на смертну кару протоєрея Ришкова, але також дозволило повернути йому до Росії тоді, коли митрополит Шептицький буде вже у Швеції.

ВСЯЧИНА.

Німецька держава.

Німецьке цїсарство складає ся із 26 окремих держав; в тім числі є 4 королївства: Пруси, Баварія, Саксонія і Віртемберґія; 6 великих князівств, 5 князівств, 7 вільних графств, 3 вільні міста і Альзація й Льотаринґія.

Простір цїсарства виносить 28.825 квадратових миль, з чого на Пруси припадає 134.663 квадратових миль.

Пруський король після права мусить бути цїсарем Німеччини, а пруський премієр —канцлєром Німеччини. На 397 послів німецкого парляменту Пруси мають 236. На 61 членів державної ради Пруси мають 17 членів. Пруський король може кождої хвилі розвязати німецький парлямент і не потребує про се нікого питати.

Грецько-італійський конфлікт на Балканї.

Одною із трудностий, для політики аліянтів на Балкані є непорозуміне між Італією і Грецією, яке наступило з хвилею вступлення Італії яко активного фактора в балканській кампанії.

Непорозуміне між Італією і Грецією датуєть ся ще в старині. Се відносить ся ще до часів конфлікту між Римом а Атенами. В теперішнім часі Греція слідить уважно кождий рух італійської армії на Балкані. Занятє альбанської території Італійцями викликало велике занепокоєне в Атенах.

Греція все виставляла свої претенсії до тої части Альбанії, яка зветь ся Епір. Тепер Італія заняла північну часть Епіру, на що з обуренєм глядить Греція. Грецький нарід не може погодити ся з тим, аби Італія сусідувала з Грецією межа в межу.

Без сумніву, що Греція, виступивши до війни, зажадає, аби Італія опустила заняту часть албанської території, бо инакше між Грецією й Італією не прийде до порозуміня. Так бодай говорять балканські знавці і критики.

Чи Італія однак уступить ся з Епіру добровільно — не знати, але політикам аліянтів буде залежати на тім, аби між Грецією й Італією прийшло до якогонебудь порозуміня.

ПОВІДОМЛЕНЄ ДЛЯ ТОВАРИШІВ І ТОВАРИШОК З СЕЛА ПОНИКОВИЦІ МАЛОЇ, ПОВІТ БРОДИ, ГАЛИЧИНА.

Дорогі Товариші і Товаришки!

Як Вам відомо, в місцевости Кромптон, Р. Ай., заложив ся в 1913 році комітет для будованя читальні „Просьвіти" в нашім рідним селі. До того комітету увійшли були: П. Ковалюк, предс.; Г. Якимець, секр.; І. Кравчук, касієр.

Сей комітет за рік свого істнованя зібрав $54.84, котрі то гроші мало ся вислати до Пониковиці, але захопила війна і так остало ся довший час. Комітетові порозїздили ся і вся робота припинила ся.

Аж дня 15-го липня 1917 р. товариші скликали мітинг, щоб або відновити комітет, або ті гроші, що вже зібрані, обернути на якусь иньшу цїль. Отже більшість була за тим, аби відновити комітет і знова взяти ся щиро до праці. До нового комітету війшли отсї: Т. Андрухів, предс.; І. Кравчук, касієр; В. Федорович, секретар. Зараз на мітінгу товариші зложили пару долярів, а В. Гаврилюк купив за 5 долярів годинник на вигравку, на що вироблено 150 тікетів по 10 центів. **Вигравка відбудеть ся 29-го липня.**

Товариші і товаришки з Пониковиці повинні закупити хоч по одному тікетови з чужих плейзів, бо нас тут з нашого села мало. Також наші краяни з Бінґгемптон, Йонкерс і Сентрал Фолс повинні прислати свої центи від себе і від других, і разом зі списом і грішми заслати на низше подану адресу. Одним словом: новообраний комітет взиває всіх громадян з села Пониковиці малої, щоби помагали тому комітетови як морально так і матеріяльно. Гроші, які вже зібрано, є зложені на банкову книжку на імя трох тростїсів.

Всї жертви і замовленя на тікети, запити і т. н. просить ся посилати на адресу:

Wasyl Fedorowicz,
Box 39, Crompton, R. I.

Увага: З тікетами на вигравку комітет просить не отягати ся, бо чи тікети підуть всї чи ні, вигравка буде 29-го липня.

В. Федорович.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Панщина в Галичині.

Господарка польських властий в Галичині довела до того, що галицькі рільники, головно українські селяни, виступили рішучо проти вилученя Галичини, предвиджуючи в тім поворот панщини.

Галицькі власти видали розпорядженє, що властителї, котрі не можуть управляти своєї рілї задля браку робітника, мають віднести ся до властий, які змусять до працї у них кождого, хто в даній хвили не є занятий у себе в поли. З повисшого разпорядженя мають користь лише великі земельні властителї, то є дїдичі.

Платня за роботу на дїдичівських маєтках є дуже низка, бо всього на всього 2 корони денно. Такий денний заробок покриває заледви зни-

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Німці не годять ся на історичну Польщу.

В педаґоґічних кругах польського королївства зродив ся проєкт утвореня видавничого союза, який розповсюднював би між суспільностию ріжні брошури. В склад видавничого союза мала війти між иншими також львівська видавнича спілка ім Осолїньских.

Проєкт предложено окупаційним властям. Австрійські окупаційні власти згодили ся на нього, а німецькі відмовили.

В німецькій окупації заборонено між иншим розповсюднюване мапи, яка представляє історичну Польщу з 1770 року.

Страйк у копальнях угля в Німеччині.

З Копенгаґен доносять, що в шлезьких і ренських копальнях угля вибух страйк, спричинений браком поживи.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Дописи.

З CENTRAL FALLS, R. I.

Народне віче.

В неділю, дня 8. липня, відбуло ся в нас в гали польського Сокола велике всенародне віче, скликане заходом тутешного товариства ім. Івана Франка, 83 відділ У. Н. Союза. На віче прибуло много Українок і Українців зі всіх околичних місцевостий, як: Провіденс, Вунсокет, Менвіл, Потукет і т. д. Розпочало ся воно в 3-тій годині пополудни і відбуло ся незвичайно гарно, чого давно не мали в себе місцеві Українці, а що як найкрасше сьвідчить про їх дбанє і працю для народної справи.

Віче отворив місцевий орґанізатор п. В. Рекрут, пояснюючи ціль зборів і програму бесід, а потім покликав на предсідателя зборів о. Турулу, а сей попросив на секретарів пп. Лемішку і Пшоновського. Яко перший бесідник виступив о. Турула, говорячи загально на тему історичної недолі українського народу, та підносячи його відпорність на історичні злидні, які не зуміли вбити його сили, а навпаки, майже безслідно проминули, уступаючи місце красшій долі вимученої української нації. Слід би піднести притім добре серце і волю о. Турули яко народного робітника серед тамошних Українців, які слушно вважають його своїми гордощами.

Другим з ряду головним референтом був п. В. Білинський, який у своїй бесіді на тему ваги революційних подій на Україні дуже ясно і ядерно змалював доконаний переворот і його дальші наслідки для долі українського народу. Бесідник говорив виключно про російську Україну, яко найбільшу частину української цілости, говорячи про галицьку Україну в другім своїм кінцевім виступі. Повна свобода самовизначеня цілого українського народу без огляду на державні кордони — ось основна думка, зображена п. В. Білинським.

Третий референт, п. Мих. Угорчак, говорив на тему ваги рідної орґанізації, школи і гуртованя до купи, що є конечним услівєм сили кождого народу. Наглядним доказом орґанізаційної сили є воюючі тепер народи, головно Німці. Притім не треба забувати вчити ся чогось корисного, бо знанє — се сила, а ніхто не знає, куди кождого з нас ще по війні кине доля. Тож не дармувати, а живо до праці.

Потім виступив далі цілий ряд бесідників з ріжними темами, як п. Лемішка на тему рідної мови, п. Швець про фальшивість, штучність, а затим загибіль москвофілів, п. Болюх про вагу теперішної хвилі і випливаючий відти наш обовязок до праці на народній ниві, устроюванє тут народних віч і много инших, по чім принято слідуючі резолюції:

1) Збори витають змаганя українського народу до осягненя повної національної свободи.

2) Збори висловлюють бажанє злуки всіх українських земель в одну національну цілість.

3) Збори виказують своє повне довірє і признанє за працю теперішним нашим провідникам у старім краю.

4) Збори взивають до згідної праці всіх американських Українців.

5) Збори взивають тутешний американський український загал до дальшого енерґічного несеня матеріяльної помочи братам за морем.

6) Збори взивають американських Українців до устроюваня по своїх громадах віч, де поширювано би вагу і значінє теперішних політичних подій, доконуваних у старім краю.

Зібравши 20 долярів на потерпівших у старім краю і завізвавши всіх місцевих Українців до пильного підпираня місцевих українських орґанізацій, вступаючи туди в члени, збори замкнув предсідатель о. Турула словами „Ще не вмерла", почім вічевики, відспівавши гимн, піднесені на дусі з твердим постановленєм працювати дальше на народній ниві, вечером розійшли ся домів.

С. Лемішка,
М. Пшоновський,
секретарі віча.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Заходом Співацького Кружка і Української Громади в Елізабет і Елізабетпорт, Н. Дж., відбуде ся

Великий Концерт

в память незабутнього кобзаря Т. Шевченка при ласкавій співучасти дякоучителів

в суботу, дня 21. липня 1917 р.
в „Колосеум Гол", на розі 4-ої улиці і Елізабет Евені, Елізабет, Н. Дж.

Початок о годині 7-ій вечером.
ВСТУП 25 ЦЕНТІВ.
Дохід призначений для потерпівших у війні Українців.

ПРОҐРАМА:

1. Вступне слово .... Н. Н.
2. Білиховський: „Весіля", мішаний хор в супроводі фортепяна.
3. Іван Франко: „Пробуди ся, встань народе", віддеклямує...п. Н. Кухта
4. Шевченко-Лисенко: „Ой Дніпре", барітонове сольо....п. Е. Василенко
5. П. Т.Ніщинський: „Вечерниці", хор жіночий, мужеський і мішаний в супроводі фортепяна.
6. Б. Лепкий: „В сьвіт за очи", віддеклямують шкільні діти: А. Лисачок, А. Корнас, М. Процак, М. Левчик і А. Ванца.
7. „Вязанка народних пісень", відспівають .... шкільні діти
8. Давидовський: „Бандура", хор мішаний, в партії сольовій........ .... п. Т. Каськів
9. Т. Шевченко: „Розрита могила", віддеклямує .... п. М. Сокира
10. Шевченко-Лисенко: „Мені однаково", барітонове сольо п. Іг. Палажій
11. Збірка народних пісень,..жін. терцет
12. Б. Грінченко-К. Стеценко: „Бурлака", терцет з фортепяном....... п. Переговський, п. Е. Василенко і .... п. Іг. Палажій
13. М. Шашкевич: „Веснівка", віддеклямує .... п. А. Процак
14. І. Білиховський: „Гамалія", віддеклямує п. В. Каськів в супроводі мужеського хору Дякоучителів, а партії виконають: .... тенор п. Теодор Каськів і барітон .... п. Іг. Палажій
15. Шевченко-Вербицький: „Завіщанє", басове сольо .... п. Іг. Палажій в супроводі двох хорів і фортепяна.

ЗАКІНЧЕНЄ.

Фортепянову партію виконає знаменитий піяніст С. Ростковський.
Управитель хорів п. Іван Переговський.

До громадної участи у сім величавім сьвяті сердечно запрошує всіх Українців не тільки місцевих але й околичних

82-85 КОМІТЕТ.

Родимці! Ставте ся всі як один і покажіть що у нас сила!

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляє всіх своїх членів, що спеціяльний мітінґ відбудеть ся в неділю, 22. липня, о годині 3-тій пополудни. Кождий член мусить явити ся на сей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Григорчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що триквартальний мітінґ відбудеть ся в суботу, 21. липня с. р., о годині 8-мій вечером, в гали під ч. 155 Евеню С. Кождий член обовязаний явити ся, бо є важні справи до полагодженя. На тім мітінґу будеть ся приймати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — П. Гаврис, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Посафата, від. 217, буде мати свій мітінґ сього четверга, 19. липня, о 7-мій годині вечер, в гали Реміґтон ч. 345. Запрошуєть ся на той мітінґ усїх братів, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Н. Паснак, предс.; А. Онуфрик, кас.; І. Заверуха, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Народна Поміч", від. 14, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в пятницю, 20. липня б. р., в гали під ч. 414 іст 5-та улиця. На сім мітінґу мусить явити ся кождий член, бо маємо важні справи до полагодженя (має наступити зміна назви товариства). Котрий член не явить ся і не заплатить своєї належитости, буде суспендований і не буде між нами ані за свата, ані за кума, ані за брата. Хто буде мати який довг, а не заплатить, той не буде мати жадного голосу. Товариство має змінити свою назву, а причину представить секретар на мітінґу. — П. Прус, предс.; Ю. Дупей, кас.; М. Ставчанський, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. „Подільська Січ", від. 8, подає до відома своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю 22. липня с. р. о 2-гій годині пополудни, в гали Пухальського під ч. 49 Джеферсон Стр. Просить ся всіх членів, аби явили ся на той мітінґ і свої належитости вирівнали. Котрий член не явить ся і не вирівнає своєї належитости, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Мають ся також вибрати нового секретаря. — Н. Попадюк, предс.; Н. Чолій, кас.; Я. Салій, секр.

ГЕСТІНҐС ОН ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 6, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся дня 22. липня о годині 4-тій пополудни, під числом 94 Рейлрод евеню. Кождий член має явити ся точно на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Мають ся вибрати нових контрольорів і сконтролювати книжки і стан каси, бо зі старих контрольорів один зістав виключений, а другий виїхав в незнані сторони, то через те не могло бути справозданя на піврічнім мітінґу. Довгуючі члени повинні вирівнати свої довги, бо в противнім разі можуть наразити ся на виключенє. Просимо всіх Українців, котрі мешкають в Гестінґс і околици, аби вступали до нашого товариства і до У. Н. Союза. Є тут богато таких Українців, котрі ту справу відкладають, кажучи, що ще мають час. Але щоби чисом не було запізно для недбалих!... Нових членів будеть ся приймати до товариства за 25 цнт. вступного, а до У. Н. Союза після статута. — І. Головчак, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 342, повідомляє своїх членів, що піврічні і місячні збори відбудуть ся в неділю, 22. липня б. р., точно о годині 1-шій пополудни, у власній Січовій гали при Резевелт Аве., ріг Гейзел стр., Картерет, Н. Дж. На тих зборах уряд здасть справозданє з піврічного діловодства, а відтак наступлять наради в инших важних справах. Кождий товариш має явитись у висше означенім часі під карою 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Вадяк, писар.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. О. Николая повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 22. липня, зараз по Службі Божій. Кождий член має явити ся. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — С. Пришлівський, предс.

ЕКЛЕЙ, ПА. Відділ 349 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 22. липня б. р. Буде справозданє з доходів і розходів, а крім того мають ся обговорити важні справи. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00. — А. Мороз, предс.; Н. Війтишин, секр.

ФОРД СІТИ, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 63, буде мати піврічний мітінґ дня 22. липня б. р., в гали тов. „Запорожська Січ", о 1-шій годині пополудни. Кождий член мусить свій довг вирівнати. Котрий член не буде на тім мітінґу присутний, заплатить 50 цнт. кари. — В. Шостачко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подасть ся до відома всім членам Бр. св. Георгія, від. 239, що братський мітінґ відбудеть ся в неділю, 22. липня б. р., о годині 2-гій пополудни, в гали У. А. Горожан. На сей мітінґ запрошуєть ся всіх членів, бо будуть важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів до братства і до У. Н. Союза. Неприсутний на сім мітінґу член заплатить кару після статута. Довгуючі члени, як не вирівнають своїх залеглостий, зістануть суспендовані. Тож, Братя, приходіть всі на сей мітінґ і старайте ся придбати хоч по одному новому членови до братства і до У. Н. Союза. — С. Вільчинський, предс.; І. Сорока, кас.; Н. Волос, секр. 84-85

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів і членкиці, що піврічний мітінґ відбудеть ся в суботу, 21. липня б. р. о годині 7.30 вечер, в гали під ч. 467 — 9 Евеня Савт. Кождий член має явити ся і вирівнати свої довги, бо в противнім разі буде виключений з товариства. Українці! Спішім усі разом одною дорогою, щиро працюймо і приєднуймо як найбільше нових членів до нашого У. Н. Союза. Котрий член не явить ся на тім мітінґу, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Мигеровський, предс.